

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY

ELEANOR SHARPSTON

přednesené dne 13. července 2006¹

1. V projednávané věci se Audiencia Provincial de Barcelona (Španělsko) táže, jakým způsobem je třeba vykládat čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti² (dále jen „směrnice o autorském právu“ nebo „směrnice“).

3. V bodech odůvodnění směrnice je především zdůrazněno, že jakákoliv harmonizace autorského práva a práv s ním souvisejících musí být založena na vysoké úrovni ochrany, mimo jiné, autorů a výkonných umělců, kteří, mají-li pokračovat ve své tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití svého díla přiměřenou odměnu. Dále je uvedeno, že nekompromisní a účinný systém ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících je jedním z hlavních způsobů zajištění toho, že evropská kulturní tvořivost a produkce získají nezbytné zdroje, a zajištění ochrany nezávislosti a důstojnosti tvůrců a výkonných umělců⁴.

Směrnice o autorském právu

2. Účelem směrnice o autorském právu, jak naznačuje její název, je harmonizovat některé aspekty autorského práva a práv s ním souvisejících³, včetně práva na sdělování děl veřejnosti.

4. V projednávané věci jsou rovněž relevantní následující body odůvodnění:

„(15) [...] [Smlouva] WIPO o právu autorském [...] významně aktualizuj[e] mezinárodní ochranu autorského práva a práv s ním

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 (Úř. věst. L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

3 — V rámci práva Společenství zahrnuje autorské právo („copyright“) vylučná práva příslušející autorům, skladatelům, umělcům apod., zatímco práva související („related rights“) zahrnují obdobná práva příslušející výkonným umělcům (hudebníkům, hercům apod.) a podnikatelům (vydavatelům, filmovým producentům apod.).

4 — Devátý až jedenáctý bod odůvodnění.

souvisejících, a to se značným ohledem na takzvanou ‚digitální agendu‘ [...] Tato směrnice rovněž slouží k provádění mnoha nových mezinárodních závazků.

právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí“.

[...]

- (23) Tato směrnice by měla pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti. Tímto právem by se v širokém smyslu mělo rozumět veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází. Toto právo by mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání. Toto právo by nemělo zahrnovat žádné jiné úkony.

6. Směrnice vstoupila v platnost dne 22. června 2001 a měla být provedena nejpozději do 22. prosince 2002⁵.

Mezinárodní právní rámec

[...]

- (27) Pouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním ve smyslu této směrnice.“

7. Článek 3 odst. 1 směrnice o autorském právu je podobný čl. 11bis prvnímu pododstavci Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl⁶ (dále jen „Bernská úmluva“ nebo „úmluva“) a je takřka totožný s článkem 8 smlouvy WIPO⁷ o právu autorském (dále jen „WCT“)⁸. Komise upozorňuje, že podle ustálené judikatury musí být sekundární právo Společenství vykládáno v nejvyšší možné míře ve světle mezinárodních dohod uzavřených Společenstvím⁹.

5. Článek 3 odst. 1 směrnice ukládá členským státům „poskytnou[t] autorům výlučné

5 – Viz články 13 a 14 směrnice.

6 – Ze dne 9. září 1886, naposledy revidovaná dne 24. července 1971, ve znění ze dne 28. září 1979.

7 – Světová organizace duševního vlastnictví.

8 – Přijaté v Ženevě dne 20. prosince 1996.

9 – Rozsudek ze dne 10. září 1996, Komise v. Německo (C-61/94, Recueil, s. I-3989, bod 52).

Bernská úmluva

8. Ačkoli Společenství není smluvní stranou Bernské úmluvy (a ani jí nemůže být, neboť členy Bernské unie mohou být pouze státy), je povinno se úmluvou řídit na základě článku 9 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dále jen „dohoda TRIPS“). Zmíněná dohoda je uvedena v příloze 1C k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace¹⁰, již je Společenství smluvní stranou. Lze tedy předpokládat, že čl. 3 odst. 1 směrnice má být s úmluvou slučitelný.

9. Článek 11 Bernské úmluvy stanoví:

„1. Autoři dramatických, hudebně dramatických a hudebních děl mají výlučné právo udílet svolení:

- i) k veřejnému provozování a provedení svých děl, ať již se takové veřejné provozování a provedení uskutečňuje jakýmkoli prostředky nebo způsoby;

10 — Schválené jménem Společenství, pokud jde o oblasti podléhající jeho působnosti, rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 (Úř. věst. L 336, s. 1). Dohoda TRIP byla zveřejněna v Úř. věst. 1994, L 336, s. 213.

- ii) k veřejnému přenosu provozování a provedení svých děl, a to jakýmkoli prostředky.

2. Autoři dramatických nebo hudebně dramatických děl mají po celou dobu trvání svých práv k původním dílům tatáž práva, pokud jde o překlady jejich děl.“

10. Článek 11bis první pododstavec Bernské úmluvy stanoví:

„(1) Autoři literárních a uměleckých děl mají výlučné právo udílet svolení:

- i) k vysílání svých děl rozhlasem či televizí nebo k jejich veřejnému sdělování jakýmkoliv jinými prostředky sloužícími k bezdrátovému šíření znaků, zvuků nebo obrazů;

- ii) k jakémukoliv veřejnému sdělování po drátě nebo bezdrátově díla vysílaného rozhlasem či televizí, uskutečňuje-li toto sdělování jiná organizace než původní¹¹;
- bylo možné přistoupení Evropského společenství (stejně jako zemí, které nebyly členy Bernské unie).

WCT

- iii) k veřejnému sdělování díla vysílaného rozhlasem či televizí tlapačem nebo jakýmkoliv jiným obdobným zařízením k přenosu znaků, zvuků nebo obrazů.“

11. Bernská úmluva byla naposledy revidována v roce 1971¹². Revize úmluvy vyžaduje jednomyslný souhlas všech přítomných a hlasujících smluvních stran. Jednomyslného souhlasu bylo obtížné dosáhnout dokonce i v roce 1971, kdy byl počet smluvních stran podstatně nižší¹³. Z tohoto důvodu je patrné nereálné provést další revizi úmluvy, jež by zohledňovala technický pokrok od roku 1971. WIPO se proto rozhodla vypracovat novou smlouvu, která by jako „zvláštní smlouva“ ve smyslu článku 20 úmluvy nevyžadovala jednomyslný souhlas členů Bernské unie. Další výhodou by

12. WCT vstoupila v platnost dne 6. prosince 2001. Ačkoli Společenství WCT podepsalo, dosud ji neratifikovalo¹⁴. Pro výklad směrnice o autorském právu je nicméně uvedena smlouva přesto relevantní, neboť patnáctý bod odůvodnění směrnice stanoví, že směrnice „slouží k provádění mnoha nových mezinárodních závazků“ odvozených z WCT.

13. Článek 8, nazvaný „Právo na sdělování veřejnosti“, stanoví:

„Bez újmy práv podle článků 11 odst. 1 bodu (ii), 11bis odst. 1 bodů (i) a (ii), [...] Bernské

11 – Francouzská znění tohoto bodu, „toute communication publique, soit par fil, soit sans fil, de l'oeuvre radiodiffusée, lorsque cette communication est faite par un autre organisme que celui d'origine“, je jasnější, než verze anglická, která zní: „any communication to the public by wire or by rebroadcasting of the broadcast of the work, when this communication is made by an organisation other than the original one“.

12 – Změny provedené v roce 1979 se týkaly menších redakčních úprav, a nikoli podstaty samé.

13 – V současné době činí jejich počet 162.

14 – K ratifikaci ze strany Společenství má patrně dojít až tehdy, když všechny členské státy tuto úmluvu ratifikují, po předchozím provedení směrnice o autorském právu. Společenství a členské státy (15, před rozšířením v roce 2004) sdělily po skončení Diplomatické konference o některých otázkách autorského práva a práv s ním souvisejících, která se konala v Ženevě od 2. do 20. prosince 1996, že mají v úmyslu uložit své ratifikační listiny současně. Viz M. Ficsor, *The Law of Copyright and the Internet*, Oxford University Press, Oxford, 2002, s. 68, bod 2.41.

úmluvy, mají autoři literárních a uměleckých děl výlučné právo udílet svolení k jakémukoli sdělování svých děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátovými prostředky, včetně zpřístupňování svých děl veřejnosti takovým způsobem, že každý může mít přístup k těmto dílům na místě a v čase podle své individuální volby.“

stanovisko, že hotelové pokoje nejsou soukromé prostory, a že v důsledku toho je používání televize v takových hotelových pokojích aktem sdělování veřejnosti ve smyslu článku 20 španělského zákona o duševním vlastnictví¹⁶. Vlastník hotelu byl tedy povinen hradit poplatky za povolení užívání organizací vlastníci a spravující rejstřík sdělovaných děl.

Relevantní španělské právní předpisy

14. Podle předkládacího rozhodnutí španělský zákon o duševním vlastnictví¹⁵ přiznává autorům výlučná práva na využívání jejich děl jakýmkoli způsobem. Taková práva zahrnují i právo na sdělování děl veřejnosti. V článku 20 je nejprve vymezeno, co se rozumí sdělováním veřejnosti: „všechny akty, kterými je dílo zpřístupněno většímu počtu osob, bez předchozího rozšíření jeho exemplářů každému z nich“. Dále uvádí, že „jako sdělování veřejnosti nemůže být kvalifikováno sdělování v čistě soukromých prostorech, které nejsou součástí vysílací sítě ani s ní nejsou spojeny“.

16. Uvedená judikatura však byla změněna rozhodnutím Tribunal Supremo z roku 2003¹⁷, podle kterého hotelový pokoj představuje čistě soukromé prostory a používání televizních přijímačů v takových pokojích tedy není aktem veřejného sdělování, a není proto nutné žádné svolení ze strany majitelů práv duševního vlastnictví, pokud jde o sdělovaná díla.

Spor v původním řízení a předběžné otázky položené Soudnímu dvoru

15. Předkládající soud uvádí, že do nedávné doby španělský Tribunal Supremo zastával

17. Sociedad General de Autores y Editores de España (dále jen „SGAE“) je organizací

15 — Královské legislativní nařízení 1/96 ze dne 12. dubna 1996, zveřejněné v BOE č. 97 ze dne 22. dubna 1997, s. 14369; viz zejména článek 17.

16 — Viz rozsudky Tribunal Supremo ze dne 19. července 1993 (RJ 1993/6164) a ze dne 11. března 1996 (RJ 1996/2413).

17 — Rozsudek ze dne 10. května 2003 (RJ 2003/3036).

pověřenou správou práv duševního vlastnictví. Uvedená organizace podala žalobu proti Rafael Hoteles SL (dále jen „Rafael“), společnosti vlastníci hotel Rafael, pro porušení práv duševního vlastnictví spravovaných SGAE. SGAE zejména uplatňovala, že od června 2002 do března 2003 docházelo ke sdělování děl patřících do rejstříku, který spravuje, veřejnosti. K dotčeným aktům docházelo prostřednictvím televizních přijímačů umístěných v hotelových pokojích, jež umožňovaly hostům sledovat programy na kanálech, jejichž signál byl přijímán prostřednictvím hlavní hotelové antény a poté šířen do jednotlivých televizorů v pokojích. SGAE žádala, aby byla Rafael uložena náhrada škody.

španělské právní předpisy a judikatura mohou být v rozporu se směrnicí o autorském právu. Přesněji, předkládající soud má pochybnosti o tom, zda příjem televizního signálu hotelem, ať pozemní cestou nebo ze satelitu, a jeho šíření kabelem do hotelových pokojů, představuje akty sdělování veřejnosti pro účely směrnice. Má za to, že podstatou sdělování veřejnosti je zpřístupňování vysílaného díla, v tomto případě prostřednictvím televize, většímu počtu osob. K tomu zjevně dochází v případě, kdy dochází ke shromáždění veřejnosti, například, pokud je televizní přijímač umístěn v hotelové hale. Problematičtější je ovšem situace, kdy veřejnost sestává z většího počtu osob, které se postupně střídají, jako v případě, že se televizní přijímač nachází v hotelovém pokoji.

18. Soud prvního stupně žalobu SGAE zamítl. Rozhodl, že s ohledem na nedávnou judikaturu španělského Tribunal Supremo, jež je shrnuta výše, užíváním televizních přijímačů na pokojích hotelu Rafael nedochází ke sdělování děl spravovaných SGAE veřejnosti a že vlastník hotelu tedy není povinen získat předchozí svolení a uhradit příslušný poplatek.

20. Audiencia Provincial de Barcelona se proto rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

19. SGAE podala odvolání k Audiencia Provincial de Barcelona, jež má za to, že

„1) Představuje umístění televizních přijímačů, prostřednictvím kterých je kabelem šířen televizní signál zachycený satelitem nebo pozemní cestou, v hotelových pokojích sdělování veřej-

nosti, na které se vztahuje předpokládaná harmonizace vnitrostátních právních předpisů o ochraně autorského práva stanovená v článku 3 směrnice [2001/29]?

21. Písemná vyjádření předložily SGAE, rakouská, francouzská a irská vláda a Komise. SGAE, společnost Rafael, irská a polská vláda a Komise byly zastoupeny na jednání.

Judikatura EGEDA

2) Je v rozporu s ochranou autorského práva stanovenou směrnicí [2001/29], pokud je hotelový pokoj chápán jako čistě soukromý prostor, takže sdělování v něm prostřednictvím televizních přijímačů, do kterých je šířen signál zachycený předtím hotelem, není považováno za sdělování veřejnosti?

3) Pro účely ochrany autorského práva s ohledem na sdělování veřejnosti stanovené ve směrnici [2001/29] lze považovat sdělování, které se uskutečňuje prostřednictvím televizního přijímače umístěného v hotelovém pokoji, za sdělování veřejnosti, protože veřejnost, která se v něm střídá má přístup k dílu?“

22. Španělské právní předpisy, ze kterých vychází spor v projednávané věci, již byly předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené před přijetím směrnice o autorském právu. Ve věci EGEDA¹⁸ byl, Soudní dvůr tázán, zda zachycování televizního signálu hotelovým zařízením ze satelitu nebo pozemní cestou a jeho následné šíření kabelem do jeho jednotlivých pokojů představuje akt sdělování veřejnosti nebo přijímání veřejností ve smyslu směrnice 93/83/EHS¹⁹. Soudní dvůr rozhodl, že uvedená otázka není upravena směrnicí 93/83, a že tedy musí být rozhodnuta v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

18 – Viz rozsudek ze dne 3. února 2000 (C-293/98, Recueil, s. I-629).

19 – Směrnice Rady ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248, s. 15; Zvl. vyd. 17/01, s. 134).

23. Také generální advokát La Pergola měl za to, že směrnice 93/83 uvedenou otázkou neupravuje²⁰. Podrobil nicméně rozboru čl. 11bis první pododstavec Bernské úmluvy, který podle jeho názoru poskytoval odpověď na otázku položenou vnitrostátním soudem²¹. Závěrem navrhl, aby Soudní dvůr rozhodl, zaprvé, že směrnice 93/83 není v dané věci použitelná a, zadruhé, že příjem chráněných děl, jež jsou vysílána prostřednictvím satelitního signálu nebo pozemní cestou z jiného členského státu, hotelem a následně šíření zachyceného televizního signálu kabelem do televizních přijímačů umístěných na pokojích téhož hotelu představuje akt sdělování veřejnosti ve smyslu článku 11bis Bernské úmluvy. Ve svém stanovisku k projednávané věci využiji značnou část cenného rozboru generálního advokáta La Pergoly.

25. SGAE a francouzská vláda mají v podstatě za to, že řádný výklad uvedeného pojmu zahrnuje popsané činnosti a na všechny tři položené otázky by tedy mělo být odpovězeno kladně. Společnost Rafael a rakouská a irská vláda mají opačný názor. Polská vláda se zaměřuje na druhou a třetí otázku, na které by podle jejího názoru mělo být odpovězeno kladně. Komise má za to, že zatímco pouhé umístění televizních přijímačů na hotelových pokojích nepředstavuje akt „sdělování veřejnosti“, následně šíření televizního signálu zachyceného ze satelitu nebo pozemní cestou prostřednictvím kabelu do jednotlivých hotelových pokojů naopak ale takový akt představuje.

K první otázce

Posouzení

24. Předběžné otázky položené v projednávané věci se týkají výkladu pojmu „sdělování veřejnosti“ uvedeného v čl. 3 odst. 1 směrnice.

26. Souhlasím se společností Rafael, rakouskou a irskou vládou a Komisí, že pouhé umístění televizních přijímačů na hotelových pokojích není aktem sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice²².

20 — Viz bod 14 jeho stanoviska.

21 — Viz body 20 až 27 jeho stanoviska.

22 — Ačkoli vnitrostátní soud odkazuje na článek 3 směrnice, je zjevné, že předmětem požadovaného výkladu je čl. 3 odst. 1, neboť posledně jmenované ustanovení výslovně přiznává právo udělit svolení ke „sdělování veřejnosti“, přičemž tento pojem je předmětem všech tří otázek. (Článek 3 odst. 2 rozšiřuje právo udělit svolení ke „zprístupnění jejich děl veřejnosti“, které přiznává druhá věta čl. 3 odst. 1 autorům, na výkonné umělce, výrobce zvukových záznamů, výrobce prvotních záznamů filmů a vysílací organizace.)

27. Uvedený závěr jasně vyplývá z dvacátého sedmého bodu odůvodnění směrnice, který stanoví, že „[p]ouhé poskytnutí fyzického zařízení pro umožnění nebo uskutečnění sdělování není samo o sobě sdělováním ve smyslu této směrnice“. Toto jednoznačné vymezení doplňuje ustanovení dvacátého třetího bodu odůvodnění, podle něhož „právo [na sdělování veřejnosti] by mělo zahrnovat jak[ý]koli [...] přenos díla pro veřejnost [, nepřítomnou v místě, ze kterého sdělení vychází,] po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání, [...] [a nemělo by] zahrnovat žádné jiné úkony“.

28. Uvedený přístup je navíc v souladu s výkladem pojmu „sdělování“ ve WCT. Je zjevné, že účelem čl. 3 odst. 1 směrnice je provést na úrovni Společenství některé nové mezinárodní závazky vyplývající z uvedené smlouvy²³. Právo, které jsou členské státy podle čl. 3 odst. 1 povinny poskytnout, je totiž vymezeno prakticky totožně jako v článku 8 uvedené smlouvy. To není náhodou, neboť článek 8 byl navržen Spole-

čenstvím a členskými státy²⁴. Diplomatičká konference, jež smlouvu přijala²⁵, rovněž přijala následující „společné prohlášení“ týkající se článku 8:

„Rozumí se, že pouhé provozování hmotného zařízení k umožnění nebo uskutečnění sdělování samo o sobě není totéž co sdělování ve smyslu této smlouvy nebo Bernské úmluvy. Má se dále za to, že v článku 8 nic nebrání smluvní straně, aby použila čl. 11bis odst. 2.“

29. Mám tedy za to, že na první předběžnou otázku je třeba odpovědět v tom smyslu, že umístění televizních přijímačů, do kterých je kabelem šířen televizní signál zachycený ze satelitu nebo pozemní cestou, do hotelových pokojů nepředstavuje akt sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o autorském právu.

24 — „Základní návrh hmotněprávních ustanovení Smlouvy o některých otázkách týkajících se ochrany literárních a uměleckých děl k projednání diplomatickou konferencí“ [dále jen „základní návrh“, dostupný na webových stránkách WIPO (www.wipo.int)], vysvětlivky 10.07 a 10.08. V memorandu vypracovaném předsedou výborů odborníků, které je uvedeno v úvodu k základnímu návrhu, je vysvětleno (v bodu 19), že „[ú]čelem vysvětlivek je: i) stručně vysvětlit obsah a účel návrhů a poskytnout vodítka pro porozumění a výklad konkrétních ustanovení, ii) uvést odůvodnění návrhů, a iii) zapracovat odkazy na návrhy a připomínky předložené na schůzích výborů odborníků, jakož i odkazy na modely a obdobná ustanovení ve stávajících smlouvách“.

25 — Viz poznámku 14. Společné prohlášení týkající se Smlouvy WIPO o právu autorském (CNDR/DC/96) lze nalézt na webových stránkách WIPO (www.wipo.int).

23 — Viz patnáctý bod odůvodnění, uvedený výše v bodu 4.

Ke druhé a třetí otázce

30. Druhá a třetí otázka překládajícího soudu mohou být užitečně posuzovány společně. Jejich společnou podstatou je, zda šíření vysílání do hotelových pokojů prostřednictvím televizních přijímačů, do kterých je přenášén signál předtím zachycený hotelem, má být považováno za „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice.

31. Je nesporné, že čl. 3 odst. 1 se použije tehdy, jsou-li příjemci „veřejnosti“. Předmětem sporu mezi účastníky řízení, kteří předložili vyjádření, a současně důvodem pro předložení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládajícím soudem je význam pojmu „veřejnost“.

32. Mám za to, že na druhou a třetí otázku je třeba odpovědět kladně.

33. Směrnice pojem „veřejnost“ nijak nevynezuje, ačkoli (jak uplatňují SGAE, francouzská a polská vláda) obsahuje náznaky, že uvedený pojem má být pro účely směrnice vykládán široce. To vyplývá jak ze základního cíle směrnice, která je založena na „vysoké

úrovni ochrany“ autorského práva a práv s ním souvisejících²⁶, tak z bodu odůvodnění směrnice, podle kterého by se právem na sdělování veřejnosti „v širokém smyslu mělo rozumět veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází [a mělo by] zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově“²⁷.

34. Při neexistenci definice či jasnějších náznaků ve směrnici mám za to, že je namístě hledat vodítka v relevantních mezinárodních dokumentech.

35. Jak je vysvětleno výše²⁸, účelem čl. 3 odst. 1 směrnice je provést na úrovni Společenství závazky uložené článkem 8 WCT.

36. Cílem článku 8 je vyjasnit ustanovení Bernské úmluvy týkající se vylučného práva na sdělování děl veřejnosti, zejména čl. 11bis

26 — Viz devátý bod odůvodnění směrnice, uvedený v bodě 3.

27 — Viz dvacátý třetí bod odůvodnění.

28 — Viz bod 27.

první pododstavec, a doplnit práva stanovená danou úmluvou „rozšířením oblasti působnosti práva na sdělování veřejnosti tak, aby zahrnovalo všechny kategorie děl“²⁹.

použítá v čl. 3 odst. 1³² směrnice a článku 8 WCT konkrétně postihuje interaktivní (na vyžádání) přenos on-line³³. Z uvedeného důvodu nemohu přijmout argument uplatňovaný společností Rafael, že v projednávané věci nedochází ke „sdělování veřejnosti“, neboť hoteloví hosté, kteří jsou vázáni vysílaným programem, nemohou sledovat televizní programy v době, kterou si sami zvolí. V širším slova smyslu se projednávaná věc týká obecného pravidla stanoveného v čl. 3 odst. 1 směrnice a článku 8 WCT, a nikoli konkrétní oblasti, na niž se takové pravidlo výslovně vztahuje.

37. Druhý z uvedených cílů se týká zejména literárních děl, fotografických děl, děl výtvarného umění a grafických děl, na které se dříve ustanovení o právu na sdělování nevztahovala. Základní návrh konstatuje, že technický vývoj „umožnil zpřístupňovat chráněná díla mnoha způsoby odlišnými od tradičních metod“³⁰. Hlavním představitelem tohoto vývoje je samozřejmě internet³¹, přičemž věta „zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí“,

38. Účelem článku 8 WCT je doplnit ustanovení Bernské úmluvy týkající se sdělování veřejnosti v tom směru, že autorům všech druhů děl se přiznává výlučné právo na sdělování veřejnosti, pokud takové právo již nestanoví úmluva³⁴. Uvedený článek tedy stanoví širší právo na svolení k „[jakémukoli] sdělení jejich díla veřejnosti po drátě nebo bezdrátově“. Pojem „veřejnost“ není ovšem nijak vymezen.

29 — Viz základní návrh, vysvětlivka 10.05. Tyto cíle jsou navíc zohledněny v preambuli k WCT, která zmiňuje „potřebu zavést nová mezinárodní pravidla a ujasnit výklad některých existujících pravidel v zájmu vhodného řešení otázek vyvolaných novým hospodářským, sociálním, kulturním a technickým vývojem“.

30 — Tamtéž.

31 — Viz rovněž pátý bod odůvodnění směrnice o autorském právu.

32 — Stejně jako rovněž čl. 3 odst. 2.

33 — Viz návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti [KOM(97) 628, konečné, body 1.I.B.6 a 3.II.A.1]; základní návrh, vysvětlivka 10.11. Totéž vyplývá z dvacátého pátého bodu odůvodnění směrnice.

34 — Pro podrobnější analýzu rozsahu ochrany vyplývající z Bernské úmluvy ve srovnání s rozsahem ochrany na základě WCT, viz Reinbothe, J. a von Lewinski, S., *The WIPO Treaties 1996*, Butterworths Lexis Nexis, Spojené království, 2002, s. 105 až 107, bod 11, a Ficsor, M. uvedený výše v poznámce 14, s. 494 a 495, bod C8.03.

39. Rakouská vláda tvrdí, že vymezení pojmu „veřejnost“ přísluší vnitrostátnímu právu. Odkazuje na vysvětlivku 10.17 k základnímu návrhu, kde je uvedeno, že „[p]ojem ‚veřejnost‘ je používán v článku 10 stejně, jako je používán v ustanoveních Bernské úmluvy. Vymezení pojmu ‚veřejnost‘ přísluší vnitrostátním právním předpisům a judikatuře.“ Rakouská vláda se dovolává rovněž pramenů právní teorie podporujících její názor, že vymezení pojmu „veřejnost“ přísluší vnitrostátnímu právu³⁵, a pracovního dokumentu služeb Komise o přezkoumání právního rámce ES v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících³⁶, kde je uvedeno, že „[v] tomto okamžiku není patrně namístě přezkoumat dosavadní přístup a vymezení pojmu ‚veřejnost‘ by mělo i nadále příslušet vnitrostátním právním předpisům a judikatuře.“

40. V tomto ohledu Rafael odchýlně tvrdí, že pro projednávanou věc je použitelná směrnice 93/83³⁷, a nikoli směrnice o autorském právu. V souladu s rozsudkem EGEDA³⁸ tedy vymezení pojmu „sdělování veřejnosti“ přísluší vnitrostátním právním předpisům.

35 — V Reinbothe, J. a von Lewinski, S., uvedeném výše, s. 107, body 12 a 13.

36 — Ze dne 19. července 2004, SEK(2004) 995, s. 15.

37 — Uvedená v poznámce 19.

38 — Viz bod 22.

41. S těmito tvrzeními nesouhlasím.

42. Jak zdůrazňuje Komise, Soudní dvůr rozhodl, že „jak z požadavků na jednotné použití práva Společenství, tak ze zásady rovnosti totiž vyplývá, že výrazy ustanovení práva Společenství, které neobsahuje žádný výslovný odkaz na právo členských států k určení svého smyslu a dosahu, musí být běžně v celém Společenství vykládány autonomně a jednotně, přičemž tento výklad je třeba hledat s přihlédnutím k celkovým souvislostem ustanovení a cíli sledovanému dotčenou právní úpravou“³⁹.

43. Je zjevné, že směrnice o autorském právu má sloužit jako harmonizační předpis, jehož účelem je především „napomoci uplatňování čtyř svobod vnitřního trhu“ a „[poskytnout vysokou] úroveň ochrany duševního vlastnictví“⁴⁰. Právo svolit ke sdělování veřejnosti představuje jeden ze čtyř aspektů, u kterých měla Komise při předložení svého návrhu směrnice za to, že je namístě přijmout okamžité legislativní kroky na úrovni Spole-

39 — Rozsudek ze dne 6. února 2003, SENA (C-245/00, Recueil, s. I-1251, bod 23).

40 — Viz třetí a čtvrtý bod odůvodnění směrnice.

členství s ohledem na jejich význam pro vnitřní trh⁴¹. Dvacátý třetí bod odůvodnění výslovně stanoví, že směrnice „by měla pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti“. Je zjevné, že taková harmonizace by nebyla možná, pokud by členské státy mohly volně vymezit jeden ze dvou základních prvků podstaty takového práva⁴². Soudní dvůr navíc v rozsudku EGEDA⁴³ vycházel z předpokladu, že čl. 3 odst. 1 je založen na jednotné koncepci „sdělování veřejnosti“.

44. Mám za to, že tento názor není v rozporu s vysvětlivkou, které se dovolává rakouská vláda. V rámci smlouvy WCT, již Společenství také podepsalo, je totiž „vnitrostátním právním předpisem“ směrnice o autorském právu (a nikoli vnitrostátní právní předpisy jednotlivých členských států) a „judikaturou“ je judikatura Soudního dvora.

45. Pokud jde o pracovní dokument Komise, zástupce Komise na jednání uvedl, že se

jedná pouze o návrh, který Komise nikdy neschválila. V každém případě vlastní názor Komise, pokud jde o účinky právních předpisů Společenství, byt' může být zajímavý a může mít i určitou váhu, není dozajista pro Soudní dvůr závazný.

46. Vzhledem k tomu, že WCT, stejně jako směrnice, neobsahuje žádné vymezení pojmu „veřejnost“, význam tohoto pojmu musí být určen s ohledem na cíle článku 8. Jak jsem uvedla⁴⁴, účelem uvedeného ustanovení je vyjasnit a doplnit čl. 11bis první pododstavec Bernské úmluvy.

47. Na historii čl. 11bis prvního pododstavce Bernské úmluvy lze nahlížet jako na řadu pokusů o rozšíření ochrany práv autorů ve světle technického vývoje. Právo autora svolit k provozování nebo provedení jeho dramatického nebo hudebního díla bylo úmluvou stanoveno již od jejího přijetí v roce 1886⁴⁵. V roce 1928 byl doplněn článek 11bis, který

41 — Viz bod 2.II.4 důvodové zprávy k návrhu směrnice uvedeně v poznámce 34. Dalšími třemi oblastmi bylo právo na rozmnožování (článek 2 směrnice), technologické prostředky a informace o správě práv (články 6 a 7) a právo na rozšiřování rozmnoženin, včetně jeho vyčerpání (článek 4).

42 — Jak uvádí Komise ve své zelené knize o právu autorském a právech s ním souvisejících v informační společnosti [KOM(95) 382 konečné, ze dne 19. července 1995], která tvořila základ pro přijetí směrnice, „pokud by určité činnosti byly v některých státech legální a v jiných nikoli, vznikaly by problémy spojené s fungováním vnitřního trhu“ (oddíl IV.3).

43 — Rozsudek uvedený v poznámce 18, body 26 až 28.

44 — Viz bod 36.

45 — Původně v článku 9 a zpočátku pouze ve formě požadavku na rozšíření ochrany stanovené vnitrostátními právními předpisy i na jiné osoby než občany státu. To bylo změněno Bruselskou revizí v roce 1948, kdy bylo výslovně stanoveno, že uvedeně právo jako takové je chráněno úmluvou. Mezitím byl po Berlínské revizi z roku 1908 článek 9 změněn na článek 11.

ve své původní podobě přiznával pouze autorům literárních a uměleckých děl „výlučné právo svolit ke sdělování jejich děl veřejnosti prostřednictvím rozhlasového přenosu“⁴⁶. Účelem uvedeného ustanovení bylo zjevně rozšířit stávající právo udělit svolení k provádění díla ve světle technického rozvoje rozhlasového přenosu⁴⁷. Šíření signálu po drátě zatím nebylo upraveno.

zařízením [článek 11bis první pododstavec bod iii)]. Glosář WIPO⁴⁹ definuje výraz „další vysílání“ jako „současný přenos vysílání zachyceného z jiného zdroje nebo nový, odložený přenos dřívějšího, předtím přenášeného nebo zachyceného a zaznamenaného vysílání“. Vyjasňuje rovněž, že „svolení k vysílání díla nemusí nutně zahrnovat další vysílání díla“.

48. V roce 1948 byl čl. 11bis první pododstavec revidován (v podstatě) do současné podoby. Práva udělit svolení k veřejnému provozování nebo provedení díla (čl. 11 odst. 1) a ke sdělování veřejnosti vysíláním [tehdejší čl. 11bis první pododstavec, který měl v zásadě totožné znění jako nyní čl. 11bis první pododstavec bod i)] byla doplněna právy udělit svolení k veřejnému sdělování po drátě nebo bezdrátovým přenosem, uskutečňuje-li toto sdělování jiná organizace než původní [článek 11bis první pododstavec bod ii)] a k veřejnému sdělování⁴⁸ díla vysílaného rozhlasem či televizí, tlapačem nebo jakýmkoli jiným obdobným

49. Uvedenou revizí tedy byla znovu rozšířena ochrana ve světle technického pokroku⁵⁰. Účelem bylo zjevně zajistit, aby svolení udělené pro jednu fázi (například pro provozování díla nebo jeho první vysílání) nebylo automaticky považováno za svolení platné i pro následné fáze (například, první vysílání provozování díla, sdělení tohoto vysílání jinou organizací nebo tlapačem apod.).

46 – Článek 11bis první pododstavec. Článek 11bis druhý pododstavec se týkal podmíněk, jež bylo možno uložit vnitrostátními právními předpisy s ohledem na výkon tohoto práva.

47 – Viz *Dokumenty z Bruselské konference ze dne 5. až 26. června 1948*, BIRPI, Ženeva, 1951, s. 263, kde je zmíněn zejména původní článek 11bis první pododstavec: „Stanovením zásady v eliptické podobě bylo zajištěno, aby znění úmluvy odpovídalo vynálezu, jehož vývoj v dané době právě začínal“. Obecně se mělo za to, že pojem „rozhlasový přenos“ [radio-diffusion] používaný v přijaté verzi zahrnuje i televizní vysílání: viz Ricketson, S., *The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886-1986*, Kluwer, Londýn, 1987, s. 439. Ricketson popisuje „rozhlasový přenos“ v roce 1928 jako „nový technický objev, který má značné dopady na autorská práva“, s. 103 výše uvedeného díla.

48 – Rozdílné formulace použité v anglickém znění textu, a sice „sdělování veřejnosti“ a „veřejné sdělování“, nemají patrně žádný dopad. Ve francouzském znění, které má na základě čl. 37 odst. 1 písm. c) přednost v případě rozdílných názorů na výklad jednotlivých textů, je totiž v obou případech použita formulace „communication publique“.

49 – *WIPO GLOSSARY of terms of the law of Copyright and Neighbouring Rights – OMPI Glossaire du droit d'auteur et des droits voisins – OMPI Glossario de derecho de autor y derechos conexos*, WIPO, Ženeva, 1980. V úvodu tohoto glosáře je uvedeno, že jeho obecným cílem je „napomoci porozumět právním pojmům, které jsou nejčastěji používány v oblasti autorského práva a práv příbuzných autorskému právu“.

50 – Zpravodaj Bruselské konference uvedl: „S ohledem na mimořádný rozvoj rozhlasu program navrhoval [revizi článku 11bis], která rozděljuje toto právo na základě nejnovějších způsobů jeho využití [...] ve snaze o zahrnutí vývoje a změn, které mohou být dosaženy v souvislosti s [televizí]“ (viz *Dokumenty z Bruselské konference ze dne 5. až 26. června 1948*, uvedené v poznámce 47, s. 263). Podobně, Ricketson uvádí, že v době přijetí Bruselské revize bylo právo autorů „ohroženo rychlými a revolučními změnami technologií“, viz výše, s. 113, bod 3.48. Viz rovněž Ricketson, s. 424, bod 8.63.

50. Kritérium sdělení „jinou organizací než původní“, použité v čl. 11bis prvním pododstavci bodu ii) úmluvy bylo přijato jako „čistě funkční“ rozlišení, když možnost stanovení požadavku na udělení nového svolení v případě přenosu vysílání „pro nový okruh posluchačů“ byla úmyslně odmítnuta⁵¹. Právě takový je nicméně patrně účinek uvedeného ustanovení. Tento výklad potvrzuje i průvodce WIPO⁵². S ohledem na čl. 11bis první pododstavec bod iii) uvádí:

na veřejných místech. Otázkou je, zda licence poskytnutá autorem vysílací stanici zahrnuje i veškerá použití vysílání, ať už pro komerční nebo nekomerční účely.

„Konečně, třetí situace upravená v [čl. 11bis prvním pododstavci] nastává v případě, že vysílané dílo je sdělováno, například, tlampačem nebo jiným způsobem, veřejnosti. Taková situace je nyní čím dál běžnější. V místech, kde se shromažďují lidé (kavárny, restaurace, čajovny, hotely, velké obchody, vlaky, letadla apod.), jsou čím dál častěji vysílány různé programy. Roste rovněž využívání autorských děl pro reklamní účely

Odpověď vyplývající z úmluvy zní ‚nikoli‘. *Stejně jako v případě přenosu vysílání po drátě vzniká další obecnost (první pododstavec bod ii))* a i v tomto případě je dílo zpřístupněno jiným posluchačům (a případně divákům), odlišným od těch, pro které autor zamýšlel vydat své svolení. Ačkoli z podstaty samé nelze přesně určit počet osob přijímajících vysílání, autor má za to, že jím poskytnutá licence k vysílání zahrnuje pouze přímé obecnost přijímající signál v rodinném kruhu. Jakmile k tomuto příjmu dochází pro širší okruh obecnosti, a někdy

51 — Viz Ricketson, S., uvedený výše, s. 449.

52 — Příručka k Bernské úmluvě, WIPO, Ženeva, 1978. V předmluvě k příručce je uvedeno, že „nemá sloužit jako autentický výklad ustanovení úmluvy“, nýbrž jejím účelem je „co možná nejjednodušeji a nejjasněji představit obsah Bernské úmluvy a poskytnout vysvětlení ohledně její povahy, cílů a dosahu“.

i za účelem dosažení zisku, může mít požitek z díla další část veřejnosti a již nejde o pouhé vysílání. Autorovi je umožněna kontrola nad tímto novým veřejným provozováním jeho díla.“⁵³

nedošlo k druhotnému využití vysílání, klienti – ačkoli jsou fyzicky přítomni v oblasti pokryté signálem ze satelitu – by žádným jiným způsobem nemohli dosáhnout možnosti mít požitek z vysílaného díla. V tomto smyslu tedy představují „nové“ obecnostvo odlišné od prvotní veřejnosti přijímající vysílání“.

51. Ve světle výše uvedeného je patrné, že účelem článku 8 WCT je doplnit ustanovení čl. 11bis prvního pododstavce Bernské úmluvy v tom směru, že rozšiřuje právo autorů svolit ke sdělování svých děl za okolností, kdy technologický vývoj umožňuje přenášet sdělení, jež může být na základě svolení určeno okruhu osob přesahujícímu původně zamýšlené příjemce tohoto sdělení.

53. Je namístě poznamenat, že „čistě funkční“ kritérium, které bylo ve skutečnosti přijato v čl. 11bis prvním pododstavci bodu ii), tedy že sdělení musí provádět „jiná organizace než původní“, je za takových okolností, jaké jsou dotčeny v projednávané věci, v každém případě splněno. Francouzská vláda uplatňuje, že vlastník hotelu je ve stejném postavení jako třetí osoba, která přenáší původní programy vysílané nebo přenášené po kabelu.

52. Přenos vysílání do hotelových pokojů prostřednictvím televizních přijímačů, do kterých je přenášen signál předtím zachycený hotelem, je dozajista tímto případem. Generální advokát La Pergola uvedl ve svém stanovisku k věci EGEDA⁵⁴, že „je zcela nepochybné – vzhledem k tomu, že takové převzaté vysílání není jen technickým prostředkem k zajištění příjmu původního vysílání v oblasti jeho příjmu, jak je tomu například v případě umístění a používání vysílače – že [vlastník hotelu] zpřístupňuje hotelovým hostům chráněné dílo. Pokud by

54. Komise tvrdí, že rozhodujícím faktorem pro určení, zda je dílo sdělováno „veřejnosti“, je velikost okruhu možných příjemců sdělení a jejich hospodářský význam pro autora. Mám za to, že zohlednit je třeba oba tyto

53 – Viz body 11bis11 a 11bis12; kurzíva provedena autorkou tohoto stanoviska.

54 – Uvedeném v poznámce 18, bod 22.

faktory. Výklad přihlížející k těmto faktorům by byl v souladu s cílem daného ustanovení, kterým je poskytnout autorovi právo svolit k užívání jeho díla sdělováním veřejnosti⁵⁵.

nost' ve smyslu a pro účely autorského práva. Jinými slovy ‚prostorová diskontinuita‘ dotčených jednotlivců, kteří představují okruh adresátů, jimž je dílo zpřístupňováno osobou odpovědnou za každý akt druhotného užití, není dostatečná k tomu, aby popírala hospodářský význam nové veřejnosti, které je sdělení adresováno“.⁵⁶

55. Je patrné, že v případě přenosu televizního signálu hotelem do jednotlivých pokojů jsou jedinými příjemci každého jednotlivého sdělení hosté přítomní v daný okamžik na každém z pokojů, obvykle jedna až dvě osoby. Je ovšem namístě vzít v úvahu kumulativní účinek všech sdělení stejného druhu, s přihlédnutím k cíli směrnice vyjádřenému v devátém bodu odůvodnění, kterým je „vysoká úroveň ochrany“ nositelů práv, a k prohlášení ve dvacátém třetím bodu odůvodnění, že práva na sdělování veřejnosti je třeba chápat „v širokém smyslu“. Generální advokát La Pergola se ve svém stanovisku k věci EGEDA umně vypořádal s námitkou, že „hospodářský význam hostů v hotelovém pokoji je tak malý, že nemohou být považováni za ‚novou‘ veřejnost odlišnou od prvotní veřejnosti přijímající přenos. Převzaté vysílání vysílaného díla prostřednictvím televize tedy nemá hospodářský význam nezbytný k tomu, aby se jednalo o samostatný akt sdělování“. Ztotožňuji se s jeho odpovědí, že „všichni klienti přítomní v hotelu v daný okamžik představují ‚veřej-

56. Podle názoru Komise není zisková povaha sdělování rozhodující. Komise uvádí příklady vysílání hudby prostřednictvím tlapačů nebo obrazů na velkoplošné obrazovce při charitativních nebo politických událostech. Má za to, že v takových případech dochází ke „sdělování veřejnosti“ bez ohledu na neexistenci hospodářského motivu. Naopak, generální advokát La Pergola sice ve svém stanovisku k věci EGEDA souhlasil s tím, že „hospodářský význam nové veřejnosti“ představuje relevantní kritérium, usoudil však, že Bernská úmluva „stanoví zásadu, že autor musí svolit k veškerému druhotnému užití vysílaného díla, pokud tím dochází k nezávislému hospodářskému využití za účelem dosažení finančního zisku pro odpovědnou osobu“⁵⁷. Vyjádřil rovněž názor, se kterým se ztoto-

55 — Viz Reinbothe, J., a von Lewinski, S., uvedený výše, s. 107, bod 12.

56 — Viz bod 26.

57 — Viz bod 24.

žňuji, že vnitřní přenos do hotelových pokojů nepochybně „představuje ekonomicky vyjádřitelnou výhodu pro hotel“⁵⁸.

57. V projednávané věci je zjevné, zaprvé, že okruh možných příjemců sdělení je jednak široký a jednak má pro autora hospodářský význam a, zadruhé, že dotčená organizace, která sdělování uskutečňuje, tak činí za účelem vlastního hospodářského prospěchu. Za takových okolností je namístě konstatovat, že dílo je sdělováno „veřejnosti“. Nemám za to, že by bylo nezbytné nebo vhodné rozhodovat v rámci projednávané věci o tom, zda je hospodářský přínos pro osobu odpovědnou za sdělování nutný k tomu, aby dílo bylo sdělováno „veřejnosti“ ve smyslu článku 3 směrnice.

58. Nakonec se budu zabývat dalšími čtyřmi podrobnými argumenty předloženými společností Rafael a rakouskou a irskou vládou.

59. Zaprvé, společnost Rafael tvrdí, pokud jsem správně porozuměla jejímu zástupci při jednání, že třicátý pátý bod odůvodnění a článek 5 směrnice o autorském právu

předpokládají možnost stanovení výjimek z jí chráněných autorských práv a že v každém případě třicátý pátý bod odůvodnění pouze stanoví, že v případě takových výjimek by „nositelé práv měli získat spravedlivou odměnu“⁵⁹ za užití jejich díla. Rafael tvrdí, že vzhledem k podmiňovacímu způsobu dotčeného slovesa není poskytnutí odměny povinné. Irská vláda se rovněž dovolává práva členských států stanovit výjimky.

60. Je pravdou, že článek 5 směrnice obsahuje „*taxativní* výčet výjimek a omezení [...] práva na sdělování veřejnosti“⁶⁰. Nebylo ovšem nijak vysvětleno⁶¹, které z uvedených výjimek by mohly být uplatněny v projednávané věci. Argument založený na podmiňovacím způsobu použitém ve španělské (který je ostatně v bodech odůvodnění běžný) neobstojí při teleologickém výkladu ani při srovnání s ostatními jazykovými verzemi.

61. Zadruhé, Rafael a rakouská vláda tvrdí, že akt přenosu zabezpečeného hotelu do hotelových pokojů nespadá do oblastí působ-

59 – Kurzíva provedena autorkou tohoto stanoviska. Výrazem použitým ve španělském znění směrnice, o který se patrně uvedené tvrzení opírá, je „deberian“. Ve francouzském znění směrnice je ovšem použit výraz „doivent“.

60 – Viz třicátý druhý bod odůvodnění; kurzíva byla doplněna.

61 – A to ani v odpovědi na otázku položenou při jednání.

58 – Viz bod 25.

nosti čl. 3 odst. 1, neboť uvedené ustanovení, prostřednictvím výrazu „po drátě nebo bezdrátové“, upravuje především sdělování na dálku. Uvedený výklad potvrzuje dvacátý třetí bod odůvodnění, který stanoví, že toto právo zahrnuje *pouze* „sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází“. Z toho vyplývá, že neexistuje úplná harmonizace ustanovení týkajících se sdělování veřejnosti a že harmonizováno bylo pouze sdělování na dálku, jako je rozhlasové vysílání („bezdrátové“) nebo kabelové vysílání („po drátě“). Rafael a rakouská vláda docházejí k závěru, že pokud by každý akt sdělování, i pokud by se jednalo pouze o následný akt, byl veřejný, a představoval tedy akt sdělování veřejnosti, důsledkem (patrně nezamýšleným) by bylo, že by soukromý příjem televizního vysílání představoval akt sdělování veřejnosti.

62. Výše jsem již vysvětlila, proč považuji argument vycházející ze skutečnosti, že směrnice nestanoví úplnou harmonizaci pojmu „sdělování veřejnosti“, za neobhajitelný.

63. Nemohu přijmout ani argument, že „sdělování veřejnosti“ vyžaduje fyzickou vzdálenost. Kromě zjevných obtíží spojených s uplatňováním takové svévolné podmínky (kdo by vymezil hranici?) tento názor

nepodporuje ani historie čl. 11bis prvního pododstavce Bernské úmluvy. Naopak, jak bylo uvedeno výše, historie zmíněného ustanovení prokazuje, že relevantním kritériem je rozšíření počtu příjemců původního přenosu jinou organizací než původní. Je zjevné, že daná technika přenosu musí umožňovat přenos na dálku⁶², toto kritérium však není dotčeno tím, že je přenos v určitém případě uskutečňován na malou vzdálenost. Naopak, kritérium použité v dvacátém třetím bodu odůvodnění směrnice, tedy, že „sdělování veřejnosti“ zahrnuje „veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází“⁶³, je vhodným kritériem, které nezahrnuje žádné určení vzdálenosti.

64. Pokud jde o poslední tvrzení společnosti Rafael a rakouské vlády, že pokud jsou „následná“ sdělení přesto „veřejná“, zahrnuje definice i soukromý příjem televizního vysílání, průvodce i glosář WIPO takový důsledek zjevně vylučují (jako ostatně naznačuje i zdravý rozum). Průvodce uvádí, že „autor má za to, že jím poskytnutá licence k vysílání zahrnuje pouze přímé obecenstvo přijímající

62 — Glosář WIPO definuje pojem „šíření znaků, zvuků a obrazů“ pro účely čl. 11bis prvního pododstavce bodu i) jako „jakoukoli techniku přenosu děl nebo jiných zvukových či obrazových programů a informací pro veřejný příjem na dálku buď bezdrátově nebo po drátě“.

63 — Kurziva doplněna autorem tohoto stanoviska.

signál v rodinném kruhu“⁶⁴. Tento výklad potvrzuje glosář WIPO, který vymezuje „sdělování veřejnosti“ jako „obecné zpřístupnění díla jakýmkoli vhodným způsobem, tedy nikoli pouze zpřístupnění konkrétním jednotlivcům, kteří patří do soukromé skupiny osob“⁶⁵. Pokud je navíc relevantní hospodářský přínos pro poskytující organizaci, uvedený glosář poskytuje, slovy generálního advokáta La Pergoly v jeho stanovisku k věci EGEDA, „přesvědčivé vysvětlení teze, že ke sdělování veřejnosti nedochází tehdy, když je chráněné dílo zpřístupněno přímým uživatelem televizního přijímače jeho rodinnému kruhu nebo přátelům: v takových případech nedochází k druhotnému užití vysílaného díla třetí osobou, nýbrž ke sdílení zařízení pro příjem prvotního přenosu, bez jakéhokoli finančního zisku pro dotčenou osobu“⁶⁶. Konečně, jak Bernská úmluva a WCT, tak směrnice se týkají ochrany hospodářských práv autorů. Není jasné, jak by taková práva mohla být dotčena sdělováním soukromému okruhu osob.

pokojů je přenos nebo zpřístupňování chráněných děl prostřednictvím televizních přijímačů v takových prostorách, kde je mohou sledovat hosté (a případně rovněž rodina či přátelé navštěvující hosta či hosty na pokoji), neveřejným aktem sdělování. Konstatuje, že Soudní dvůr uznal, zejména s ohledem na článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech⁶⁷, že nutnost ochrany proti svévolnému nebo nepřiměřenému zásahu veřejné moci do oblasti soukromé činnosti jakékoli osoby představuje obecnou zásadu práva Společenství⁶⁸. Je třeba mít za to, že zákonodárce Společenství přihlížel k uvedené zásadě při přijetí sekundárních právních předpisů Společenství, jako je směrnice o autorském právu. Je tedy relevantní pro výklad čl. 3 odst. 1 směrnice.

65. Zatřetí, irská vláda argumentuje, že s ohledem na soukromé prostředí hotelových

66. Není mi ovšem jasné, jak by článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech, který se týká ochrany jednotlivců proti zásahu veřejné moci do výkonu jejich práva na respektování soukromého a rodinného života, mohl být relevantní, byť i jen obdobně, při výkladu ustanovení určeného k harmonizaci práv souvisejících s právem autorským. Obecněji,

64 — Bod 11bis 12.

65 — Viz obdobně Ricketson, S., uvedený v poznámce 47, s. 432 a 433 (bod 8.71) a s. 453 (bod 8.88), a Reinbothe, J., a von Lewinski, S., uvedený v poznámce 34, s. 107, bod 12.

66 — Bod 24.

67 — Článek 8 stanoví právo na respektování soukromého a rodinného života a zakazuje (nejedná-li se o veřejný zájem) jakýkoli zásah veřejné moci do výkonu takového práva.

68 — Irská vláda se dovolává rozsudků ze dne 21. září 1989, Hoechst v. Komise (46/87 a 227/88, Recueil, s. I-2859, bod 19), a ze dne 22. října 2002, Roquette Frères (C-94/00, Recueil, s. I-9011, body 27 a 29).

souhlasím s generálním advokátem La Pergolou, který odpověděl na podobný argument ve svém stanovisku k věci EGEDA⁶⁹. Generální advokát sice uznal, že pro účely ochrany základních práv „hotelový pokoj představuje součást čistě soukromé sféry osoby a její rodiny“, uvedl však dále, že „právní hranice mezi soukromým a veřejným nemusí být nutně stejná v oblasti ochrany autorského práva. Není náhodou, že kritérium pro určení soukromé nebo veřejné povahy pokoje je cizí nejen z hlediska litery, ale i z hlediska ducha článku 11bis úmluvy, který vyžaduje svolení autora nikoli k přenosu do míst, která jsou veřejná nebo otevřená veřejnosti, ale k aktům sdělování, při nichž je dílo zpřístupňováno veřejnosti. Z tohoto hlediska nemá pojem „veřejnost“ zásadní význam při vymezení aktu sdělování jako aktu veřejného, neboť se jím tradičně rozumí neexistence zvláštních osobních vztahů mezi členy skupiny osob nebo mezi členy takové skupiny a organizátorem.“

jímač ve svém pokoji a zvolí určitý kanál. Opět jsem zde zavázána generálnímu advokátu La Pergolovi, který již na tuto otázku zformuloval odpověď. Ve svém stanovisku k věci EGEDA⁷⁰ uvedl, že tento argument „je v rozporu s jednou ze základních zásad autorského práva: nositelé autorských práv jsou odměňováni nikoli na základě skutečného užívání díla, nýbrž na základě právní možnosti takového užívání. Například, vydavatelé musí platit tantiémy autorům za jejich romány na základě počtu prodaných kopií, bez ohledu na to, zda si je kupující někdy přečtou. Stejně tak hotely, které jsou odpovědné za (souběžný, nesestříhaný a nezměněný) vnitřní kabelový přenos původního satelitního vysílání, nemohou odmítnout uhradit autorovi odměnu, jež mu náleží, s tím, že by uplatňovaly, že vysílané dílo jeho možní příjemci, kteří mají přístup k televizním přijímačům na svých pokojích, ve skutečnosti nepřijímají“.

67. A konečně, Rafael a irská vláda tvrdí, že v projednávané věci nedochází ke „sdělování veřejnosti“, neboť otázka, zda dochází ke skutečnému příjmu určitého přenášeného televizního programu závisí zejména na tom, zda hotelový host zapne televizní při-

68. Mám tedy za to, že odpověď na druhou a třetí otázku by měla znít v tom smyslu, že sdělování prostřednictvím televizních přijímačů, do kterých je přenášen signál předtím zachycený hotelem, představuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o autorském právu.

69 — Uvedením v poznámce 18, bod 23.

70 — Uvedením v poznámce 18, bod 22.

Závěry

69. Z výše uvedených důvodů navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky předložené Audiencia Provincial de Barcelona (Španělsko) takto:

„K první otázce

- Umístění televizních přijímačů, prostřednictvím kterých je kabelem šířen televizní signál zachycený satelitem nebo pozemní cestou v hotelových pokojích, nepředstavuje ‚sdělování veřejnosti‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Ke druhé a třetí otázce

- Sdělování prostřednictvím televizních přijímačů, do kterých je přenášen signál předtím zachycený hotelem, představuje ‚sdělování veřejnosti‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.“